

Kontakt dla mediów:

e-mail: media@parp.gov.pl

Informacja prasowa

Warszawa, 24.06.2024 r.

Od 20 lat Fundusze Europejskie rozwijają innowacyjność w Polsce

Innowacje to kluczowy element rozwoju gospodarczego. Dzięki innowacjom przedsiębiorstwa zyskują przewagę wśród konkurencji. W procesie tworzenia innowacji, czyli np. nowego produktu, kluczowym etapem są badania. Od 20 lat polscy przedsiębiorcy mogą prowadzić działania B+R oraz wdrażać powstałe w ich wyniku innowacje dzięki wsparciu Funduszy Europejskich.

Polskie firmy chcą się rozwijać. Według danych Eurostatu, na koniec 2021 r. na badania i rozwój w Polsce przeznaczono ponad 8,3 mld EUR. W momencie dołączenia do Unii Europejskiej było to aż 624% mniej. Polska odnotowała jeden z najwyższych wzrostów wśród krajów UE w tym zakresie. Wzrost widać także w ujęciu porównawczym nakładów na działalność badawczo-rozwojową (B+R) do PKB. W 2004 r. na badania i rozwój przeznaczono około 0,55% PKB, natomiast w 2021 r. już 1,44%. Głównym motorem napędzającym innowacje są przedsiębiorstwa. 63% całkowitej wartości nakładów na B+R w Polsce stanowił sektor przedsiębiorstw, przeznaczając na ten cel w 2021 r. prawie 5,2 mld euro. Polskie firmy inwestują także w pracowników w obszarze B+R – możemy poszczycić się najszybszym wzrostem zatrudnienia w Unii Europejskiej.

Jak wynika z danych GUS, w latach 2020–2022 aktywnie innowacyjne firmy stanowiły 36,1% przedsiębiorstw przemysłowych oraz 34,2% przedsiębiorstw usługowych. W 2022 r. udział przychodów ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych, wprowadzonych na rynek w latach 2020–2022, w przychodach ogółem w przedsiębiorstwach przemysłowych wyniósł 6,9%, a w usługowych – 2,7%. Według najnowszego raportu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP), „Monitoring innowacyjności polskich przedsiębiorstw”, w 2022 r. 13,2% przedsiębiorstw prowadziło działalność innowacyjną. Co warto podkreślić, każda z firm rozpoczynająca proces wdrożenia innowacji zakończyła go sukcesem w odniesieniu do co najmniej jednej innowacji. 40% z nich przeznaczało na nakłady innowacyjne nie więcej niż 50 tys., a głównym źródłem finansowania były środki własne. Niemal połowa innowacyjnych firm skorzystała z możliwości wsparcia Funduszy Europejskich.

– Od 20 lat jako Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Funduszy Europejskich rozwijamy i wspieramy zdolności badawcze i innowacyjne polskich przedsiębiorców. Dzięki wsparciu z Sektorowego Programu Operacyjnego „Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, lata 2004-2006”, Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007–2013, Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 oraz trzem programom na rzecz rozwoju Polski Wschodniej, polskie firmy otrzymały ponad 19 mld zł na rozwój innowacji i działania badawczo-rozwojowe – podkreśla **Izabela Wójtowicz, dyrektor Departamentu Wdrożeń Innowacji w Przedsiębiorstwach, PARP.**

Czym są innowacje?

Powstanie innowacji poprzedza proces jej odkrycia i dopracowania. Żeby innowacyjne pomysły mogły zostać wprowadzone do powszechnego użytku, niezbędne jest przeniesienie ich na płaszczyznę badań, wdrożeń i dalszej skalowalności. Działalność B+R zwiększa zasoby wiedzy oraz przyczynia się do tworzenia nowych zastosowań dla już istniejącej wiedzy. Działalność ta jest ukierunkowana na nowe odkrycia, powinna opierać się na oryginalnych, nieoczywistych koncepcjach i hipotezach. Specyfiką działalności B+R jest jej nieprzewidywalność, co do ostatecznego wyniku oraz kosztu. Natomiast same prace B+R powinny być prowadzone w sposób zaplanowany (z określonym celem projektu B+R oraz źródłem finansowania), a także możliwy do przeniesienia lub odtworzenia. Działalność badawczo-rozwojowa obejmuje badania podstawowe, badania przemysłowe oraz eksperymentalne prace rozwojowe. Najbliżej rynku znajdują się eksperymentalne prace rozwojowe i badania przemysłowe, natomiast badania podstawowe obejmujące pozyskiwanie nowej wiedzy w przeróżnych dziedzinach nauki nie wiążą się z konkretnym przeznaczeniem komercyjnym.

Badania przemysłowe oznaczają badania planowane lub badania krytyczne mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności. Ich celem jest opracowanie nowych produktów, procesów czy usług lub wprowadzenie znaczących ulepszeń do już istniejących.

Eksperymentalne prace rozwojowe rozumiane są jako proces zdobywania, łączenia, kształtowania i wykorzystywania dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności oraz innej stosownej wiedzy i umiejętności tak, aby opracować nowe lub ulepszone produkty, procesy lub usługi. Mogą one także obejmować np. czynności mające na celu pojęciowe definiowanie, planowanie oraz dokumentowanie nowych produktów, procesów lub usług. Prace rozwojowe mogą obejmować np. opracowanie prototypów i projektów pilotażowych, możliwych do wykorzystania komercyjnego, czy testowanie i walidację nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług.

Eksperymentalne prace rozwojowe nie obejmują rutynowych lub okresowych zmian wprowadzanych do istniejących produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, usług oraz innych operacji w toku, nawet jeśli takie zmiany mają charakter ulepszeń.

Efekty wsparcia PARP na rzecz B+R i innowacji

Interwencje proinnowacyjne realizowane przez PARP w ramach POIR i POPW okazały się być skuteczne m.in. w zakresie zwiększenia PKB *per capita*, poprawy wartości wskaźników aktywności zawodowej, zatrudnienia i bezrobocia, podniesienia produktywności pracy przedsiębiorstw oraz wynagrodzeń, a także pozytywnego wpływu na eksport, innowacyjność (mierzoną nakładami na B+R) i oddziaływanie na środowisko wspieranych przedsiębiorstw (rosła efektywność energetyczna)¹. Wśród beneficjentów następowały korzystne zmiany w okresie oddziaływania Programów Inteligentny Rozwój (POIR) i Polska Wschodnia (POPW), np. następował wzrost przychodów, rosły nakłady na działalność B+R, wzrastało umiędzynarodowienie. Należy jednak

¹ Analiza efektów wybranych działań POIR i POPW na poziomie sektorowym i makroekonomicznym za pomocą modelu makroekonomicznego. Raport końcowy, PARP, Warszawa 2022.

podkreślić, że ze względu na pandemię Covid-19 obserwowane efekty były niższe niż w sytuacji, gdyby pandemii nie było².

Warto także podkreślić efekty wsparcia w tym zakresie w Polsce Wschodniej, które przełożyło się na znaczący wzrost nowych podmiotów zaangażowanych w realizację wewnętrznych prac B+R, oraz zwiększenie potencjału firm do wprowadzania innowacji na rynek, czego bez wsparcia inwestycji firm w innowacje nie udałooby się osiągnąć.

– Wyzwaniem pozostało jednak długoterminowe przyrastanie efektów wsparcia B+R i innowacji w gospodarce (akumulacja wartości dodanej po zakończeniu działań rozwojowych w firmach). Z ewaluacji programów wynikało, że modyfikując kolejne interwencje należało skoncentrować się na projektach trwale poprawiających zdolności (*capabilities*) prorozwojowe wspieranych firm, tj. możliwości produkcyjne, efektywność zasobową, umiejętności kadry menedżerskiej – wskazuje **Jacek Pokorski z Departamentu Analiz i Strategii, PARP**. Wsparcie B+R i innowacji w firmach wymaga powiązania z działaniami nakierowanymi na eksport, cyfryzację procesów i szeroko pojęte kwestie środowiskowe. Naprzeciw tym potrzebom (wyzwaniom) wychodzą nowe działania PARP w ramach Funduszy Europejskich dla Nowoczesnej Gospodarki, w szczególności modułowe wsparcie „Ścieżki SMART”.

Wsparcie dla innowacji w nowym naborze do „Ścieżki SMART”

Firmy z sektora MŚP, które chcą oprzeć swój rozwój na pracach badawczo-rozwojowych i innowacjach co najmniej na poziomie kraju, od 27 czerwca do 24 października 2024 r. będą mogły składać wnioski w ramach naboru do „Ścieżki SMART” z Funduszy Europejskich dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG). W tym terminie odbędą się dwa równoległe nabory: dla pojedynczych MŚP (budżet: 2,1 mld zł) oraz nabór realizowany z myślą o projektach na rzecz dostępności (budżet: 0,222 mld zł).

Celem programu jest rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych przedsiębiorstw poprzez realizację prac B+R, wdrożenie innowacji, w powiązaniu z dostosowaniem działalności przedsiębiorstw do wyzwań Europejskiego Zielonego Ładu łączących się z cyfryzacją, rozwojem infrastruktury badawczej, internacjonalizacją działalności, a także wzrostem kompetencji kadr. Program oferuje wsparcie realizacji projektów modułowych, czyli takich, gdzie przedsiębiorca wybiera co najmniej jeden z dwóch modułów obowiązkowych (prace badawczo-rozwojowe lub wdrożenie innowacji) oraz dowolną liczbę modułów fakultatywnych (cyfryzacja, zazielenienie przedsiębiorstw, internacjonalizacja, rozwój kompetencji, infrastruktura B+R).

– Jak wynika z „Monitoringu innowacyjności polskich przedsiębiorstw”, tylko 12,4 % firm planuje podjęcie działalności innowacyjnej w ciągu najbliższych 12 miesięcy. Ponad 85% przedsiębiorców przyznaje, że silnym motywatorem do rozpoczęcia takich działań byłby czynnik finansowy w postaci publicznego wsparcia bezzwrotnego. Takim narzędziem jest m.in. „Ścieżka SMART” – mówi **Izabela Wójtowicz**. – Warto jednak podkreślić, że dofinansowanie dostaną jedynie innowacyjne projekty, dotyczące opracowania lub wdrożenia rozwiązania innowacyjnego co

² BAROMETR INNOWACYJNOŚCI - realizacja w latach 2018-2021 ewaluacji ongoing wsparcia przedsiębiorstw POIR i POPW 2014-2020. Raport końcowy, PARP, Warszawa 2023.

najmniej na skalę krajową. Firmy, które chcą tylko rozbudować swoje zaplecza produkcyjne, doposażyć się w odpowiedni sprzęt, nie realizując prac badawczych lub nie wdrażając ich wyników, – nie będą spełniać wymogów naboru – podkreśla.

Więcej o „Ścieżce SMART” można przeczytać w [artykule](#) oraz na [stronie naboru](#).

Fundusze
Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

PARP
Grupa PFR